گزارش

عراقچی بعد از نشست با آمریکایی‌ها:
مذاکرات مفید بود

● **شرق:** «مفید و خوب بود»؛ این ارزیابی «عباس عراقچی» عضو ارشد هیات مذاکره‌کننده ایرانی پس از ۲۰ساعت مذاکره بین هیات‌های ایرانی و آمریکایی در «ژنو» سوییس است. به گزارش «ایرنا» دیپلمات ارشد هسته‌ای ایران افزود: «مذاکرات از آن جهت که به درک اختلافات کمک می‌کند، خوب بود اما تا حل اختلافات برای رسیدن به توافق جامع با طرف مقابل فاصله زیادی داریم.» هیات‌های مذاکره‌کننده ایران و آمریکا صبح پنجشنبه بدون اعلام قبلی عازم ژنو شدند تا پیش از مذاکرات نیویورک به رایزنی دوجانبه بپردازند. مذاکرات دوجانبه در هتل ویلسون ژنو پنجشنبه و جمعه برگزار شد. مدت این مذاکرات از سوی طرف ایرانی ابتدا سه‌روز اعلام شده بود که درنهایت روز جمعه پس از دوروز پایان یافت. این مذاکرات در دو سطح معاونان سیاسی و کارشناسی برگزار شد. در سطح معاونان سیاسی، «عباس عراقچی» و «مجید تخت‌روانچی» معاونان وزیرخارجه، سکاندار مذاکرات از سوی ایران بودند. در طرف آمریکایی نیز «ویلیام برنز» قائم‌مقام وزیرخارجه آمریکا و «وندی شرمن» مذاکره‌کننده واشنگتن در گروه ۱+۵ در کنار «جک سالیوان» مشاور سابق امنیت‌ملی معاون رییس‌جمهوری آمریکا از چهره‌های سرشناس مذاکره‌کننده آمریکایی بودند. ایران و گروه ۱+۵، قرار است ۲۷شهریور در نیویورک در سطح وزرای خارجه نشست داشته باشند. ۲۰شهریور، ایران و سه کشور اروپایی (آلمان، انگلیس و فرانسه) در وین با یکدیگر دیدار خواهند کرد. در همین حال پس از انتشار گزارش جدید آژانس، «بهروز کمالوندی» سخنگوی سازمان انرژی اتمی از آژانس برای ارایه دیرهنگام ارزیابی خود درباره چاشنی‌های انفجاری انتقاد کرد. آژانس در گزارش جمعه‌شب خود آورده که «ایران تا ضرب‌الاجل توافق‌شده یعنی ۲۵ آگوست ۲۰۱۴ (سوم شهریور) یکی از پنج اقدام عملی مورد توافق با آژانس در ماه می ۲۰۱۴ را در قالب سومین گام در چارچوب همکاری اجرا کرد. ایران همچنین دو اقدام از پنج اقدام مورد توافق را پس از ضرب‌الاجل انجام داد و مذاکرات درباره دو اقدام عملی را با آژانس آغاز کرد.» «کمالوندی» ادامه داد: «علاوه‌بر این، آژانس ارزیابی خود درباره چاشنی‌های انفجاری (EBW) را دیرهنگام ارایه کرده است چراکه گزارش این موضوع باید در ماه می (اردیبهشت–خرداد) منتشر می‌شد.» او با بیان اینکه «ایران در ارتباط با موضوع چاشنی‌های انفجاری (EBW) توضیحات و اطلاعاتی ارایه و اعلام کرد که کاربرد این موضوع غیرنظامی و تنها در زمینه مسایل مربوط به صنایع نفت و گاز است»، افزود: «در گزارش اخیر آژانس نیز بر استفاده غیرنظامی صحه گذاشته شده است.»

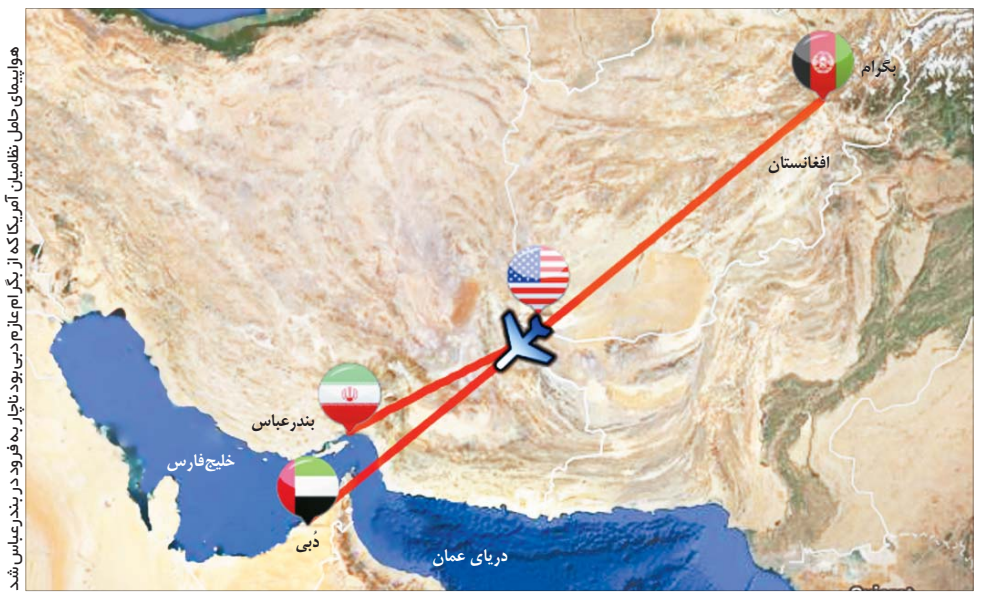

هواپیمای حامل نظامیان آمریکا که از بگرام عازم دبی بود ناچار به فرود در بندرعباس شد

گزارش «شرق» از توقف هواپیمای نظامیان آمریکا در بندرعباس
فرود خبرساز

نزهت امیرآبادیان

۳۵سال اختلافات عمیق و مناقشات بین‌المللی می‌تواند هر موضوع ساده‌ای را به مساله‌ای پیچیده و تیتر داغ روزنامه‌های دنیا تبدیل کند. این روزها دیپلمات‌های ایرانی و آمریکایی در ژنو مشغول مذاکرات دوجانبه در مورد پرونده هسته‌ای ایران و مسایل منطقه‌ای هستند. اما اختلافات دیرینه، هنوز حرف اول را در نگاه و برداشت رسانه‌های جهان در مورد روابط دو کشور می‌زند. همین موضوع باعث شد خبر فرود یک هواپیمای آمریکایی در بندرعباس، به سرعت به «تیتر یک» اکثر رسانه‌های دنیا تبدیل شود و تعابیر و تحلیل‌های مختلفی را به‌دنبال بیاورد. روابط ایران و آمریکا پس از پیروزی انقلاب ایران همواره در برزخی از دشمنی‌های آشکار و سوءتفاهم‌های پیچیده گرفتار بوده است؛ حوالی نیمه‌شب روز جمعه ۱۴ شهریور، هواپیمایی اماراتی که سرنشینان آن حدود صد پیمانکار آمریکایی بودند در فرودگاه بندرعباس فرود آمد. این هواپیما که متعلق به شرکت اماراتی «فلای‌دوبی» و در اجاره نیروهای ائتلاف بین‌المللی تحت‌رهبری آمریکا در افغانستان بود، پرواز خود را از پایگاه نظامی «بگرام» در شمال کابل آغاز کرده بود. «بگرام»، بزرگ‌ترین پایگاه نظامی آمریکا در افغانستان است. هواپیمای یادشده عازم دوبی در امارات متحده عربی بود. بر اساس گزارش‌ها حدود یک‌صد آمریکایی و احتمالا دو شهروند کانادایی سوار این هواپیما بوده‌اند. این هواپیما در ساعت ۱۸:۵۷ روز جمعه در فرودگاه بندرعباس به زمین نشسته و پس از انجام هماهنگی‌های لازم و مذاکره صورت‌گرفته با شرکت فرودگاه‌ها، مشکلات آن حل شده، اما شرکت «فلای دوبی» یک بویینگ۷۳۷ را به‌عنوان هواپیمای جایگزین به بندرعباس فرستاده و مسافران این هواپیما در ساعت ۲:۴۲ بامداد شنبه، ایران را به‌مقصد دوبی ترک کردند. پایگاه هوایی «بگرام» در نزدیکی شهر باستانی «بگرام» قرار دارد. تاریخچه ایجاد این پایگاه نظامی به دوران «جنگ سرد» آمریکا و اتحاد جماهیر شوروی باز می‌گردد. آمریکا در پی حمله به افغانستان در سال ۲۰۰۱ به راه‌اندازی یک مرکز بازداشت موقت در این پایگاه نظامی اقدام کرد که تا سال ۱۳۸۷ حدود ۶۳۰ زندانی را در خود جای داده بود. در اولین گزارش‌ها روزنامه «واشنگتن‌پست» مدعی شد که جت‌های جنگنده ایرانی این هواپیما را «وادار به فرود» کرده‌اند. این روزنامه از قول یک مقام آمریکایی ادعا کرد ایران، این هواپیما را وادار به فرود کرده و جت‌های جنگنده ایران این هواپیما را تا فرودگاه نظامی بندرعباس همراهی کرده‌اند. هرچند در همین گزارش، به نقل از برخی دیگر از مقام‌هایی آمریکایی گفته شده بود هواپیما به اختیار خود در بندرعباس به زمین نشسته است. اما حدود چهارساعت بعد، وزارت خارجه آمریکا از عزیمت این هواپیما به سوی مقصد اولیه‌اش و فرود در دوبی خبر داد و ادعای روزنامه واشنگتن‌پست را تکذیب کرد. خبرگزاری رویترز نیز از قول یک مقام آمریکایی در این‌باره نوشت: این هواپیما با چند ساعت تاخیر پروازش را از «بگرام» آغاز کرده ولی چون برنامه پروازی‌اش را به‌روز نکرده بود، مسوولان مراقبت پرواز در ایران انتظار نداشتند آن را در آسمان ببینند و به همین خاطر از آن خواستند راهی را که آمده باز گردد و به افغانستان برود اما چون سوخت کافی برای بازگشت نداشت، در بندرعباس فرود آمد. «تسنیم» نیز به نقل از یک مقام آگاه در ارتش خبر تعقیب‌وگریز هواپیمای اجاره‌ای آمریکایی در آسمان ایران توسط جنگنده‌های ارتش را تکذیب کرد. او افزود: «این هواپیما پس از فرود نیاز به سوخت‌گیری داشته که در فرودگاه بندرعباس این کار انجام شده است.» همچنین یک مقام ارشد وزارت خارجه آمریکا که نخواست نام او فاش شود به روزنامه «نیویورک‌تایمز» گفت که این اتفاق، نه یک حادثه سیاسی بزرگ بلکه یک مشکل اداری کوچک بین دو کشور بوده است. «ماری هارف»، سخنگوی وزارت خارجه آمریکا نیز از همه طرفین بابت تلاش‌های‌شان در سالم به‌مقصدرسیدن مسافران هواپیما تشکر کرد. در این میان، اما روایت استاندار هرمزگان از ماجرا در نوع خود جالب‌توجه است. «جاسم جادری» تعداد سرنشینان هواپیما را «۱۴۰نفر که ۱۱۰نفر آنها آمریکایی بودند» ذکر کرد و گفت: «وقتی این هواپیما وارد حریم هوایی ایران می‌شود، نیروهای ویژه از این هواپیما سوال می‌کنند و مشخصات را می‌خواهند و وقتی خدمه هواپیما مشخصات خود را ارایه می‌کنند، متوجه می‌شوند این اطلاعات در سامانه وجود ندارد.» به گفته او «خدمه این هواپیما خودشان را با مشخصات دیگری معرفی می‌کنند، از این جهت نیروهای ما مشکوک می‌شوند و مجددا مشخصات آنها را درخواست می‌کنند، ولی متاسفانه بازهم اطلاعات نادرست می‌دهند.» جادری افزوده: «با مقامات بالا هماهنگ شد، چون این هواپیما اطلاعات نادرست داده است، بنا شد از آن بخواهیم تا فرود بیاید و اطلاعات بیشتری به ما بدهد، ولی هواپیمای مذکور مقاومت می‌کند، از این جهت نیروهای ما مجبور می‌شوند در اولین فرودگاه که فرودگاه بندرعباس است، آن‌را بنشانند.»

او ادامه داد: «وقتی هواپیما فرود آمد و با خلبان مذاکره کردیم، خودش به اشتباهش اقرار کرد و وقتی موضوع از نظر ما فیصله پیدا کرد، به آنها گفته شد می‌توانید پرواز کنید و بروید، ولی گروه پرواز گفت: مدت‌زمان پروازی ما (که حدود هفت الی هشت‌ساعت است) به اتمام رسیده و باید گروه دیگری بیاید و هواپیما را منتقل کند. در این فاصله زمانی، کل خدمات از قبیل سوخت هواپیما، تخلیه فاضلاب هواپیما، پذیرایی از سرنشینان، اکسیژن و... در کمال احترام انجام می‌شود، شام هم به آنها دادیم. از آنها خواستیم تا زمانی که گروه پروازی جدید می‌آید پایین بیایند تا از آنها پذیرایی کنیم که قبول نکردند، حتی یکی از سرنشینان که دچار عارضه قلبی شده بود، دکتر آوردیم تا وی را معالجه کند و وقتی از او خواستیم که برای نوار قلبی پیاده شود، متاسفانه همکاری نکرد.» جادری ادامه داد: «گروه پروازی جدید از امارات رسید و حدود ۳ بامداد اجازه پرواز داده شد. جالب اینکه مسافران این هواپیما تحت‌عنوان مسافران شخصی بودند، ولی اینگونه نبود، بلکه نیروهای نظامی با لباس شخصی بودند. لباس شخصی پوشیده بودند اما پوتین به پا داشتند. این نیروها متعلق به نیروهای ناتو بود و گروه پروازی هم آمریکایی بود.» جادری معتقد است: «متاسفانه خودشان باعث شدند تا این اتفاق بیفتد، ضمن اینکه اشتباه‌شان را پذیرفتند، صورتجلسه شده و امضا هم کردند و گفتند که اشتباه از طرف ما بوده که اطلاعات درست ندادیم. ضمن اینکه من با دبیر شورایعالی امنیت ملی، سردار باقری و هواپیمایی کشور مرتبا در تماس و هماهنگ بودیم و اجازه ندادیم هیچ‌یک از نیروهای نظامی ما نزدیک هواپیما شوند. رفتار ما کاملا انسانی بود و با کمال احترام از آنها خواهش کردیم تا بیایند استراحت کنند، ولی چون ریگی در کفششان بود، حتی حاضر نبودند از هواپیما پیاده شوند.» گفتنی است در موارد مشابهی از مناقشه بر سر پروازهای عبوری از آسمان ایران، از جمله شش‌سال پیش، یک‌پرواز عازم افغانستان در ایران فرود آمد که برخی منابع ایرانی ابتدا گزارش داده بودند حامل نیروهای نظامی آمریکا بوده و «حریم هوایی ایران را نقض کرده بود.» آن‌زمان «فارس» گزارش داد که یک‌فروند هواپیمای آمریکایی، پس از نقض حریم هوایی ایران وادار به فرود شده است. قرارگاه مرکزی آمریکا در خاورمیانه و آسیای مرکزی (سنت‌کام) این گزارش را رد کرد. پس از آن یک‌مقام نیروهای مسلح ایران گفت که آن هواپیما یک فروند جت فالکون بوده و قصد داشته با اسم پرواز نظامی، از آسمان ایران عبور کند. او گفت که سرنشینان این هواپیما، آمریکایی نبوده‌اند و «پس از آنکه عدم سوءنیت آنان به اثبات رسید» ایران به هواپیما اجازه داد پروازش را از سر بگیرد و از آسمان ایران خارج شود.

رویدادی که سوءتفاهم نشد

تا همین یک‌سال پیش و قبل از آنکه حسن روحانی به‌عنوان رییس‌جمهور انتخاب شود، اتفاقاتی از این دست و حتی کوچکتر از آن، شاید می‌توانست به منشا اختلافاتی بزرگ تبدیل شود. درواقع، یک سوءتفاهم می‌توانست به مناقشات سختی میان دو کشور بینجامد. کم نبوده‌اند اتفاقاتی از این دست که در دولت محمود احمدی‌نژاد پس از روزها و ماه‌ها اختلاف بی‌نتیجه مانده‌اند، مانند ماجرای ملوانان انگلیسی که ابتدا به جاسوسی متهم شدند و پس از دو هفته در کاخ نیاوران از دست رییس دولت سابق هدیه گرفتند و با سلام و صلوات و کت و شلوار نو راهی کشورشان شدند. حسن روحانی رییس‌جمهوری ایران از ابتدای آغازبه‌کار خود، وعده داده بود که تنش دیپلماسی ایران و آمریکا را مهار خواهد کرد و بیشترین انرژی دولت یازدهم را به حل بحران پرونده هسته‌ای ایران معطوف کرد و روابط ایران با بسیاری از کشورهای جهان و منطقه را بهبود بخشید.

«نیویورک‌تایمز» در گزارش خود با نقل جمله‌ای از «ولی رضا نصر»، مشاور سابق اوباما و رییس دانشکده مطالعات بین‌المللی دانشگاه «جان‌هاپکینز» می‌نویسد: «این یک‌تصمیم هوشیارانه توسط هر دو طرف بود، برای آنکه مطمئن باشند چنین اتفاقاتی باعث نمی‌شود کنترل همه‌چیز از دست خارج شود.»

الو شرق ۸۸۶۴۰۲۶۰

sharghline@sharghdaily.ir
پیامک: ۳۰۰۰۴۶۹۹

● آموزش‌وپرورش به اجبار نیروهایی را که رسته شغلی آنها آموزگاری است اما سال‌هاست که با موافقت آموزش‌وپرورش از این مقطع خارج شده‌اند، به آموزش ابتدایی برمی‌گرداند، درحالی‌که بسیاری از آنها تا مقاطع فوق‌لیسانس ادامه تحصیل داده‌اند و در پست‌های معاونت و مدیریت مدارس مشغول هستند. آموزش‌وپرورش با این کار، شرایط آشفته روحی را برای بسیاری از معلمان فراهم کرده است و آرامش فکری آنها را دوماه است که به هم ریخته. بنده ۱۴سال است از آموزش ابتدایی و تدریس دور بوده‌ام و ادامه تحصیل داده و فوق‌لیسانس گرفته‌ام. اکنون به کلاس دوم بروم و چه بگویم؟

● آقای روحانی در جلسه روسای آموزش‌وپرورش گفته، مردم ایران دارای قومیت و فرهنگ‌های مختلفی هستند و کتاب درسی باید مطابق با فرهنگ هر منطقه تهیه و تدوین شود. این امر، شدنی نیست. چون مشخص نیست که مثلا کسی که در آذربایجان زندگی می‌کند الزاما آذری یا کرد باشد شاید آن فرد گیلانی بوده و به آذربایجان مهاجرت کرده است.

● وزیر محترم راه‌وشهرسازی در زمان گرفتن رای‌اعتماد از مجلس قول دادند ظرف مدت شش‌ماه طرحی را برای تفکیک دو حوزه راه‌وشهرسازی در این وزارتخانه تهیه کنند و تحویل بدهند. می‌خواستیم پیگیری شود که این وعده به کجا انجامید؟

● سرطان محصول تولید و پخش بنزین‌های آلوده از سال‌های ۸۰ تا ۹۲ بود. انتظار می‌رود مسوولان محترم وزارت نفت اجازه تکرار تولید و واردات بنزین و سایر فرآورده‌های نفتی سرطانزا را ندهند.

● جعبه‌های فلزی غیراستاندارد پشت ترک‌بند پیک‌موتوری‌ها، اغلب از دو طرف موتوسیکلت بیرون زده و باعث خطرات جانی و واردشدن خسارات مالی به عابران پیاده و دیگر خودروهای عبوری و پارک‌شده می‌شوند.

محمودبلیغیان

● هرروز شاهد واژگون‌شدن اتوبوس‌های اسکانیا در جاده‌ها هستیم و اغلب حوادث به دلیل بالابودن سرعت و خواب‌آلودگی رانندگان بوده است. بهتر نیست مسوولان مربوطه فکری به حال این قضیه بکنند تا هرروز شاهد نابودی عزیزانمان نباشیم؟

● متاسفانه آگهی‌های تبلیغاتی حجم قابل ملاحظه‌ای از صفحات «شرق» را پر کرده است. انتظار می‌رود در این‌خصوص ترتیب اثر دهید و اقدامی کنید و نقطه‌نظر و عقیده و تحلیل صاحبنظران و دلسوزان جامعه در مورد مطالب اجتماعی، سیاسی، اقتصادی و فرهنگی را پررنگ‌تر و بیشتر در بخش‌های مختلف روزنامه چاپ کنید.